

Bureau Schildwacht

Landschappelijke inpassing nieuwbouw Venushoek 38 te Schijndel

© Bureau Schildwacht, Gouderak, 2021

Alle in deze publicatie gebruikte informatie, foto's, afbeeldingen en tekeningen blijven eigendom van opdrachtgever en Bureau Schildwacht. Het gebruik van de publicatie door middel van citaten, druk, of fotokopieën mag alleen na schriftelijke toestemming van bureau Schildwacht en de opdrachtgever.

Opdrachtgever : B. van Kasteren
Tekst : M. Schildwacht
Foto's en tekeningen : Bureau Schildwacht
Datum : mei 2021
Projectnummer : 2034

Bureau Schildwacht
Beukendaal 3
2831 VA Gouderak
06 – 22978424

info@bureau-schildwacht.nl
www.bureau-schildwacht.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Werkwijze	3
Ligging perceel Venushoek 38 Schijndel	3
Huidige opbouw van het plangebied	5
Waterhuishouding	5
Huidige ecologische waarde	6
Huidige cultuurhistorische en landschappelijke waarde	6
Huidige Landschappelijke waarde	6
Verbetering landschappelijke kwaliteit	6
Bijlage 1: foto's	12
Bijlage 2: tekeningen	15

Inleiding

De heer B. Van Kasteren, eigenaar van het perceel Venushoek 38 te Schijndel, is in het kader van de Ruimte voor Ruimteregeling voornemens bestaande opstallen te slopen en nieuwbouw toe te passen.

In oktober 2020 heeft de heer Van Kasteren via Natuurlink aan Bureau Schildwacht gevraagd om een landschappelijke inpassing met landschappelijke verbeteringvoorstellen op te stellen om tegemoet te komen aan de ruimtelijke onderbouwing. De doelstelling van de landschappelijke inpassing is om de kwaliteit van de percelen significant te verbeteren. De landschappelijke inpassing is opgesteld vanuit de landschappelijke-, ecologische- en cultuurhistorische waarde van de percelen.

Werkwijze

Op 3 december 2020 heeft Bureau Schildwacht op locatie een overleg gehad met de heer Van Kasteren en de heer S. Bakker van Natuurlink om te praten over de voorgeschiedenis en mogelijkheden voor een kwaliteitsverbetering.

Tijdens dit veldbezoek heeft Marcel Schildwacht van Bureau Schildwacht een inventarisatie gemaakt van de daar aanwezige landschapselementen. Er zijn tijdens de inventarisatie enkele foto's en veel aantekeningen gemaakt. Vervolgens zijn de bevindingen van Bureau Schildwacht uitgewerkt en opgetekend in het onderliggende rapport.

De rapportage is in concept besproken met de opdrachtgever en vervolgens aangepast. In mei 2021 is er vervolgens feedback van de gemeente Meijerestad ontvangen. Dit betrof vooral de plaatsing van de woningen en schuren, de afmetingen van de woonkavels en enkele opmerkingen over een houtsingel en soortkeuze van bomen. Hierop is de landschappelijke inpassing aangepast en opgeleved aan de opdrachtgever.

Ligging perceel Venushoek 38 Schijndel

Het plangebied is gelegen in aan de Venushoek 38 in het landelijke buitengebied van Schijndel. Het landschap kan worden omschreven als open, agrarisch en kleinschalig. Er is een afwisseling te vinden tussen weilanden en akkerbouw.

Het perceel heeft het kadastrale nummer SDL00-M-70 en is 17.465 m² groot. Op het noordwestelijke deel is terrein vooral bebouwd met een woonhuis en lage loodsen. Ook wordt een groot deel van dit deel gebruikt als opslag van materialen en grond. Op het terrein ligt verharding en een tennisbaan. Op de scheiding van het noordwestelijke deel en het zuidoostelijke deel ligt een grondwal. Het zuidoostelijke deel van het terrein is een open grasperceel. Rond het volledige terrein liggen houtsingels.

Kaart 1: in het rode kader de ligging het plangebied ten zuidwesten van Schijndel.

Kaart 2: in het rode kader de ligging het plangebied langs de Venushoek te Schijndel.

Kaart 3: Het plangebied aan de Venushoek 38 te Schijndel

Huidige opbouw van het plangebied

Het terrein wordt momenteel gedomineerd door diverse voormalige stallen ($\pm 2.200 \text{ m}^2$) die nu gebruikt worden als opslag. Ook staat er aan de westzijde van het perceel een woonhuis. Ten oosten van de woning ligt een grote parkeerplaats ($\pm 430 \text{ m}^2$) en aansluitend een tennisbaan ($\pm 500 \text{ m}^2$).

Naast de tennisbaan loopt een half verhard pad naar de achterzijde van het perceel waar diverse plekken zijn waar materialen zijn opgeslagen ($\pm 3.500 \text{ m}^2$). Aan de oostzijde van het terrein bevindt zich een open grasland ($\pm 6.000 \text{ m}^2$). Het grasland bestaat voornamelijk uit Engels raaigras met enkele zeer algemene plantensoorten.

Het terrein wordt omzoomd door een smalle houtsingel ($\pm 1.800 \text{ m}^2$). De houtsingel heeft een gevarieerde soortensamenstelling met groot aantal exotische soorten zoals westerse levensboom, Californische cipres, Portugese laurier, Koreaanse zilverspar, weymouthden en Amerikaanse eik. Buiten de exotische beplanting staan er ook soorten zoals zwarte els, ruwe berk, meidoorn, kraakwilg, vlier, gewone es en beuk.

Langs het grasland is een oprit te vinden die de toegangsweg vormt voor beide loodsen.

Het grasland wordt ten noordwesten begrensd door een brede strook met ruigte. Langs deze strook ligt een wal van zand en is voornamelijk begroeid met braam en wat ruigtekruiden.

Tussen de ruigtestrook en de opslagloods bevindt zich een strook met opgaand groen en een doorgeschoten beukenhaag.

Waterhuishouding

Rond het plangebied liggen aan de westzijde een relatief smalle en ondiepe sloot en aan de noordzijde, oostzijde en langs de Venushoek greppels. Tijdens het veldbezoek in december stonden merendeel van de greppels droog.

Huidige ecologische waarde

De graspercelen en houtsingels hebben momenteel een beperkte ecologische waarde. De percelen worden jaarlijks later in het seizoen gemaaid en begraasd met schapen. De vegetatie bestaat daardoor grotendeels uit dominante grassen zoals Engels raaigras. De houtsingels bestaan voor een groot deel uit exotische bomen en struiken. De berken en zwarte elzen hebben nog wat natuurwaarden vanwege de zaden die deze bomen voortbrengen. De struiklaag is slecht onderhouden en heeft weinig natuurwaarden.

Huidige cultuurhistorische en landschappelijke waarde

Het plangebied ligt in de meierij. De Meierij bestaat uit verschillende dekzandruggen, beekdalen en dekzandvlaktes. Vanouds waren de randen van de beekdalen en de dekzandruggen de meest geschikte plek voor bewoning. De beekdalen zelf en de uitgestrekte broekgebieden waren te nat om te wonen of om akkerbouw te bedrijven. Deze terreinen werden gebruikt als weide, hooiland of hakhout. Een en ander had tot gevolg dat het agrarische landschap over het algemeen heel kleinschalig was. Dit zien we terug in het huidige landschap waar de cultuurhistorische waarden van het gebied vooral liggen in de bebouwingslinten en het kleinschalige landschap met gevarieerde akkerbouw en graslanden, met erfbeplantingen, bomenrijen en houtsingels.

Een van de beeldbepalende aspecten van de Meierij is de populierenteelt, aanvankelijk vooral in de vorm van weg- of perceelrandbeplanting, later ook in de vorm van populierenbosjes. De Meierij wordt gekarakteriseerd door veel kleine dorpen, met ieder hun eigen karakter en relatie met het landschap. Ook zijn een aantal plattelandsdorpen uitgegroeid tot middelgrote steden of industriekernen, zoals Veghel en Schijndel.

Belangrijk beleid voor de cultuurhistorische waarden in de Meierij is het behoud door ontwikkeling of versterking van de samenhang van de dragende structuren van de regio. In het geval van het plangebied het behoud en ontwikkeling van kleinschaligheid, openheid en landschapselementen.

Huidige Landschappelijke waarde

De huidige landschappelijke waarden van het plangebied liggen in het kleinschalige coulissen landschap en de strokenverkeveling. De landschappelijke elementen die het landschap kleinschalig maken en kenmerkend zijn voor de zone rond de Wieksloot; zijn vooral elzensingels. Belangrijk zijn de doorzichten vanaf de openbare wegen en de beleving van het achterliggende agrarische landschap.

Verbetering landschappelijke kwaliteit

Het landschappelijke inpassingsplan is opgesteld vanuit de landschappelijke kwaliteit van het halfopen agrarische gebied ten westen van Schijndel. Het perceel krijgt een veel opener karakter. Er wordt geadviseerd om de houtsingel te versterken door de exoten te verwijderen en het beheer van de houtsingel dusdanig uit te voeren dat de landschappelijke en ecologische kwaliteit wordt verbeterd.

Ook worden er zichtlijnen versterkt zowel van buiten naar binnen plangebied als van binnen naar buiten het plangebied. De woonkavels krijgen een omlijsting van beukenhaag, een soort die veelvuldig in de omgeving wordt aangetroffen.

Houtsingels langs de Venushoek en zichtlijnen:

De houtsingel langs de tennisbaan wordt gesaneerd waardoor er vanaf de Venushoek doorzicht ontstaat naar het achterliggende plangebied. De houtsingel langs de tennisbaan bestaat voor het merendeel uit exotische beplanting. Ook de houtsingel aan de oostzijde van de Venushoek wordt verwijderd. Alle exoten worden verwijderd. Een enkele mooie eik of berk blijft gehandhaafd.

Inritten naar percelen:

In de oude situatie heeft het perceel twee inritten. Deze inritten blijven gehandhaafd. Er worden twee nieuwe inritten gerealiseerd. Onder de nieuwe inritten worden duikers aangelegd om de watertoevoer te garanderen.

Aan weerszijde van alle opritten worden beeldbepalende bomen geplant. Hierbij kan men denken aan zomerlinde, winterlinde of tamme kastanje.

Boomgroepen:

Aan de voorzijde van de percelen worden 3 boomgroepen geplaatst met ieder drie bomen. Een boomgroep wordt gemaakt van zwarte els en twee boomgroepen van ruwe berk.

Kniphagen:

Tussen de huiskavels worden hagen aangeplant. De hagen worden op de erfscheiding geplant en langs de "rondweg". De hoogte van de hagen wordt maximaal 1,50 meter waardoor er voldoende doorzicht aanwezig blijft. De hagen bestaan uit groene gewone beuken. De plantafstand is 30 cm en de haag wordt in 2 rijen aangeplant. Er wordt ongeveer 210 meter beukenhaag geplant. De hagen worden minimaal 1x per jaar en maximaal 2x per jaar geknipt. De eerste snoeibeurt vindt plaats na de langste dag.

Struweelhaag met beeldbepalende bomen:

Aan de "achterzijde" van de huiskavels wordt een struweelhaag met beeldbepalende bomen aangeplant. De struweelhaag bestaat uit meidoorn (65%), sleedoorn (30%) en hondsroos (5%). De struweelhaag kan volledig uitgroeien en wordt eens in de 4-6 jaar teruggesnoeid tot een hoogte van 1 meter.

In de struweelhaag worden ook beeldbepalende bomen geplant. Er wordt gekozen voor ruwe berk. De ruwe berk heeft een vrij fijn blad waardoor er voldoende zonlicht op de bouwkavels neerstrijkt en er niet al te veel bladafval ontstaat. Er worden 8 ruwe berken aangeplant.

Solitaire naaldboom:

Bij het verwijderen van de oude doorgeschoten beukenhaag en het naastgelegen bosje, wordt de beeldbepalende naaldboom gespaard. Deze boom komt in de toekomst vrij te staan in het weiland.

Houtsingels:

De houtsingels worden momenteel gedomineerd door veel exotische bomen. In verschillende fases zal de houtsingel worden omgevormd tot een waardevolle houtsingel met vrijwel alleen inheemse boom- en struiksoorten.

Er zal worden gestart door alle coniferen en prunussen uit de houtsingels weg te zagen. De opengevallen ruimtes worden ingeplant met soorten zoals meidoorn, gewone vlier, hazelaar en hondsroos. Ook zullen er enkele inheemse boomsoorten worden bijgeplant. Hierbij kan men denken aan zwarte els, lijsterbes en zomereik.

Bij het herplanten haalt men niet alleen de exoten weg, maar rond het plantgat dient men ook enkele inheemse bomen af te zetten om voldoende ruimte en zonlicht te bieden aan de nieuwe aanplant.

Ter hoogte van het nutsgebouwtje aan de oostzijde van het plangebied, worden enkele struiken en bomen verwijderd. De bomen en struiken in deze singel staan erg dicht op elkaar en kunnen zich niet goed ontwikkelen. Ook is hier een dicht braamstruweel, zodat er nauwelijks uitzicht is naar de omgeving. Het braamstruweel wordt met regelmaat afgemaaid.

Het beheer van de houtsingel wordt in verschillende fases gerealiseerd. Elk jaar wordt een deel van de houtsingel afgezet en teruggesnoeid. Dit kan bijvoorbeeld 1/15^e deel per jaar zijn. Bij het afzetten moet men rekening houden dat de bomen en struiken weer moeten kunnen uitgroeien, dus er moeten aaneengesloten vakken worden afgezet waardoor er voldoende zonlicht op de stobben vallen en de slapende knoppen weer kunnen uitgroeien. Het afzetten van de houtsingels zal plaats vinden tussen november en maart.

Men dient er rekening mee te houden dat de noordelijke houtsingel op de gemeente Meerijstad is geclisificeerd als een waardevolle houtopstand en heeft daardoor een beschermde status. Hierbij is de regelgeving dat voor het kappen, aantasten of rooien van bomen moet worden voldoen aan de criteria in de Bomenverordening van Meerijstad en dient er een omgevingsvergunning aangevraagd te worden. Naar onze mening is het verwijderen van exoten en het afzetten van bomen (bij afzetten worden de bomen op 40 cm hoogte of op oude stobbe afgezaagd, waarna deze weer kunnen uitgroeien) ten bate van onderhoud, vergunningvrij. Maar wij adviseren voorafgaande het herstel en onderhoud, om eerst contact op te nemen met de gemeente Meerijstad en na te vragen of dit klopt.

Grasperceel:

Tussen de woonkavels en de houtsingels zal een grasperceel worden aangelegd. Het grasperceel zal worden gemaaid en gehooid of eventueel worden beweide met schapen of koeien. Om te voorkomen dat het vee aan bomen en struiken eten, zal er rondom een vekeerend raster worden geplaatst. Het raster staat minimaal 1 meter vanaf de struiken of bomen.

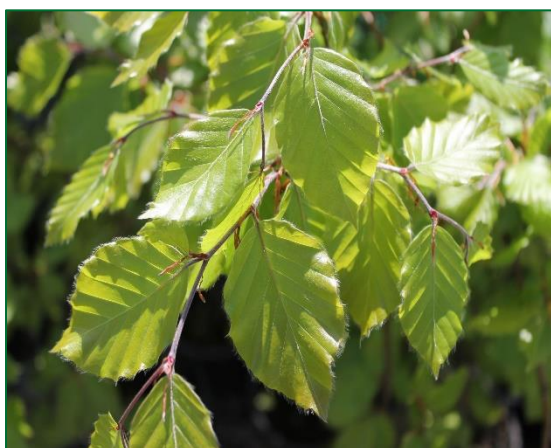
Tamme kastanje: beeldbepalende boom aan weerszijde van de oprit. In tegenstelling tot de paardenkastanje zijn de vruchten eetbaar. Ook als er gaten vallen in de houtsingel kan er een tamme kastanje worden aangeplant, minimale maat 12-14 cm stamomtrek.

Ruwe berk: beeldbepalende boom in de boomweide, in het weiland, struweelhaag en in de houtsingel. De ruwe berk is een inheemse soort, groeit vrij snel. De bomen worden minder oud dan eiken. Als er gaten vallen in de houtsingel kan er een ruwe berk worden aangeplant, minimale maat 12-14 cm stamomtrek. Ruwe berken mogen alleen worden gesnoeid in de periode oktober – december. Als de boom in een andere periode wordt gesnoeid, kan de boom doodbloeden.

Zwarte els: wordt vooral aangeplant in de houtsingel. Ook een enkel exemplaar in de boomweide. De zwarte els is een inheemse soort. De zaaddozen zijn in de winter aantrekkelijk voor zangvogels. Als er gaten vallen in de houtsingel kunnen er zwarte elzen worden aangeplant, minimale maat 150-175 cm hoogte. Zwarte elzen kunnen makkelijk worden afgezet op kniestoof (30-40 cm hoogte boven maaiveld) waarna de bomen goed uitlopen.

Groene beuk: wordt aangeplant als haag. 3 stuks per strekkende meter in 2 rijen. Maat 100-125 cm hoogte tweejarig bosplantsoen.

De eerste twee jaar alleen op hoogte snoeien. Takken die naar de zijkanten uitlopen, niet snoeien en tussen stammen doorvlechten zodat de haag binnen twee jaar goed vol is gegroeid.

Lijsterbes: qua hoogte tussen struik en boom. Ecologisch waardevolle struik. In zomer nectar voor insecten, in herfst worden de rode of oranje bessen gegeten door vogels. Wordt vooral gebruikt in de houtsingels. Aanplanten als tweejarig bosplantsoen 1.00 -125 cm hoog. Goed af te zetten en te snoeien.

Liguster: groenblijvende struik die ecologisch zeer waardevol is. Wordt vooral toegepast in de houtsingels. Als er gaten ontstaan in de houtsingel dan kan de liguster worden gebruikt voor inboeten. Gebruik tweejarig bosplantsoen van 125-150 cm hoog. Liefst aanplanten in kleine groepjes van 3-4 planten bij elkaar. Onderlinge plantafstand 1½ meter. Bloesem aantrekkelijk voor insecten, zwarte bessen worden gegeten door vogels. Pas op met paarden, ligt giftig. Vee kerend raster op voldoende afstand houden

Meidoorn: wordt toegepast in de houtsingels en de struweelhaag. Als er gaten ontstaan in de houtsingel dan kan de meidoorn worden gebruikt voor inboeten. Gebruik tweejarig bosplantsoen van 125-150 cm hoog. Liefst aanplanten in kleine groepjes van 3-4 planten bij elkaar. Onderlinge plantafstand 1½ meter. Met regelmaat de haag of struiken in de houtsingel terugsnoeien zodat de struiken ook aan de onderkant weer uitlopen. Bloesem aantrekkelijk voor insecten, rode bessen worden gegeten door vogels.

Sleedoorn: wordt toegepast in de houtsingels en de struweelhaag. Als er gaten ontstaan in de houtsingel dan kan de sleedoorn worden gebruikt voor inboeten. Gebruik tweejarig bosplantsoen van 125-150 cm hoog. Liefst aanplanten in kleine groepjes van 3-4 planten bij elkaar. Onderlinge plantafstand 1½ meter.

Kan afzetten minder goed verdragen, dus alleen terugsnoeien. Bloesem aantrekkelijk voor insecten, grote blauwe bessen worden gegeten door vogels.

Gewone vlier: een makkelijke struik die wordt toegepast in de houtsingels. Als er gaten ontstaan in de houtsingel dan kan de gewone vlier worden gebruikt voor inboeten. Gebruik tweejarig bosplantsoen van 100-150 cm hoog. Liefst aanplanten in kleine groepjes van 3-4 planten bij elkaar. Zaaït zich ook makkelijk uit. Als de struiken ouder worden, afzetten op 30-40 cm hoogte waarna de struik zich verjongt. Bloesem aantrekkelijk voor insecten, zwarte bessen worden gegeten door vogels. Bloesem en bessen ook te gebruiken voor menselijke consumptie.

Hazelaar: wordt toegepast in de houtsingels. Als er gaten ontstaan in de houtsingel dan kan de hazelaar worden gebruikt voor inboeten. Gebruik tweejarig bosplantsoen van 100-150 cm hoog. Solitair aanplanten, maar met voldoende ruimte om uit te groeien. Wordt mooie dichte struik die makkelijk is af te zetten en kan verjongen

Bloesem aantrekkelijk voor insecten. Noten voor menselijke consumptie.

Bijlage 1: foto's

Foto 1: het woonhuis. De oprit wordt verplaatst richting het oosten.

Foto 2: de tennisbaan met rechts de houtsingel met exoten. Beiden worden gesaneerd.

Foto 3: de tennisbaan met links de houtsingel met grotendeels exoten.

Foto 4: het weiland waar de woonkavels moeten komen. Links de nog te saneren schuur.

Foto 5: opslag op de achterzijde van het perceel. De houtsingel op de achtergrond heeft nauwelijks "boddy"

Foto 6: een deel van de onderbegroeiing van de houtsingel op foto 5 bestaat uit alleen maar groenblijvende prunus.

Foto 7: de beeldbepalende naaldboom valt in de zomer weg in de overige begroeiing.

Foto 8: in de wintermaanden is de omvang van de beeldbepalende naaldboom pas goed te zien. Deze zal een prominente plaats krijgen in het weiland.

Foto 9: de noordwestelijke houtsingel. Deze is erg smal., maar in dit deel met hoofdzakelijk inheemse soorten.

Foto 10: het zuidwestelijke deel van de houtsingel naast het woonhuis bestaat uit alleen exoten en zal worden omgevormd tot een houtsingel met streekeigen inheemse soorten.

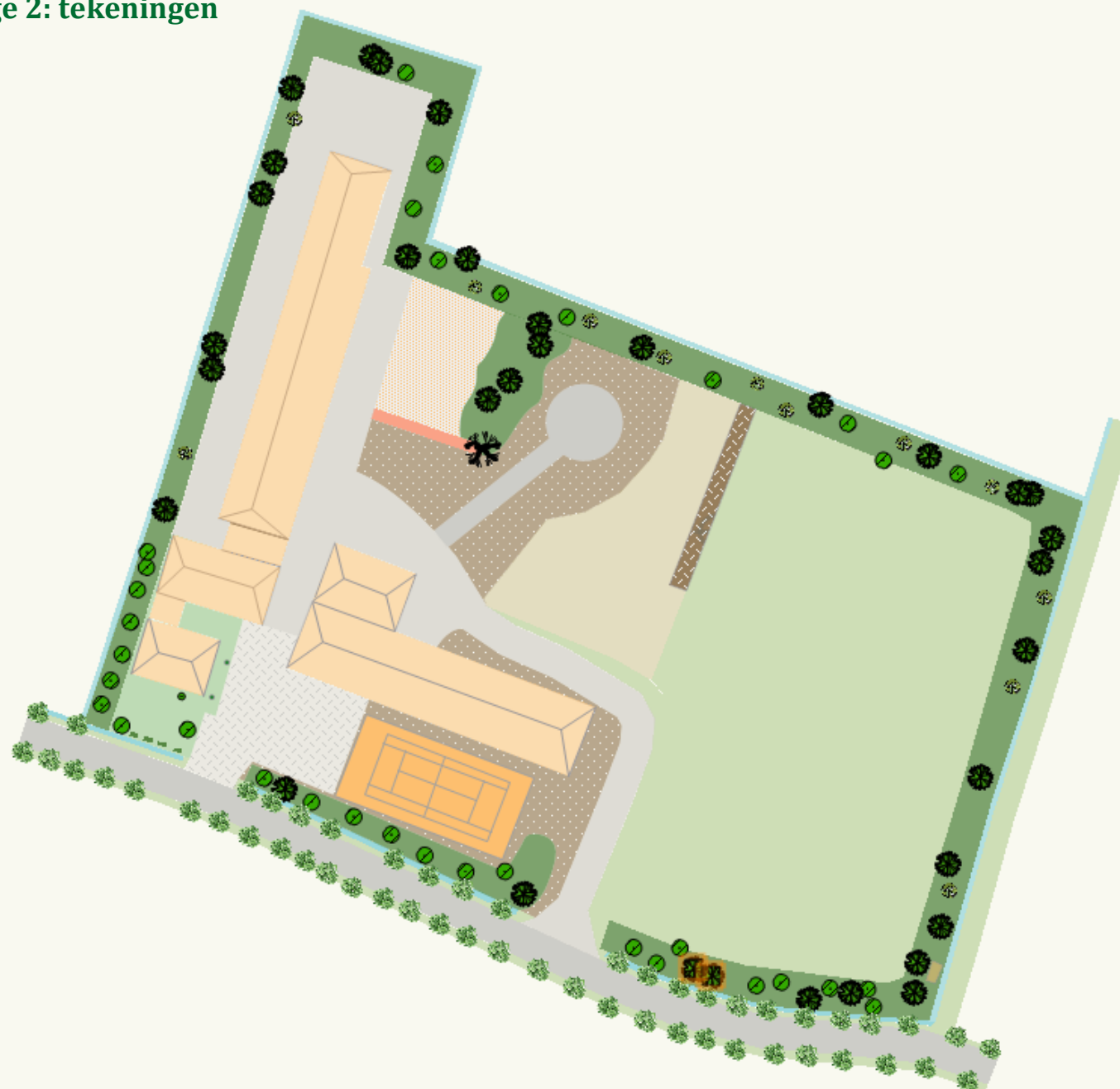
Foto 11: een dichte begroeiing met veel verstrengelende bomen en struiken zal worden uitgedund waardoor er meer uitzicht ontstaat.

Foto 12: het nutsgebouwtje zal worden gesaneerd.

Bijlage 2: tekeningen

 Bureau Schildwacht	Landschappelijke inpassing Venushoek 38 Schijndel huidige situatie
Tekening	M. Schildwacht
Schaal	1 : 750 (op A3)
Opdrachtgever	B. Van Kasteren
Datum	december 2020
Goudarak	© Bureau Schildwacht

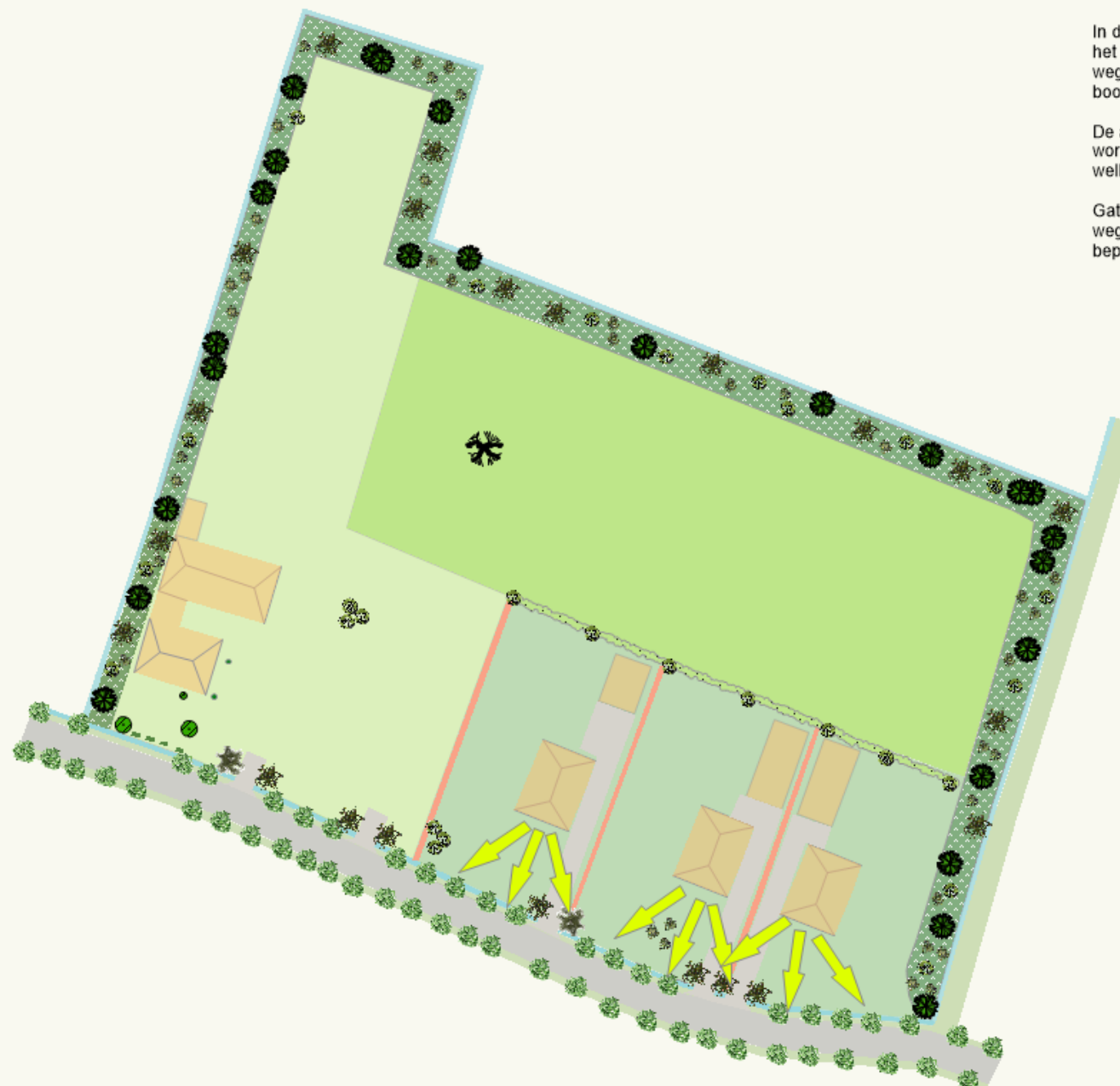

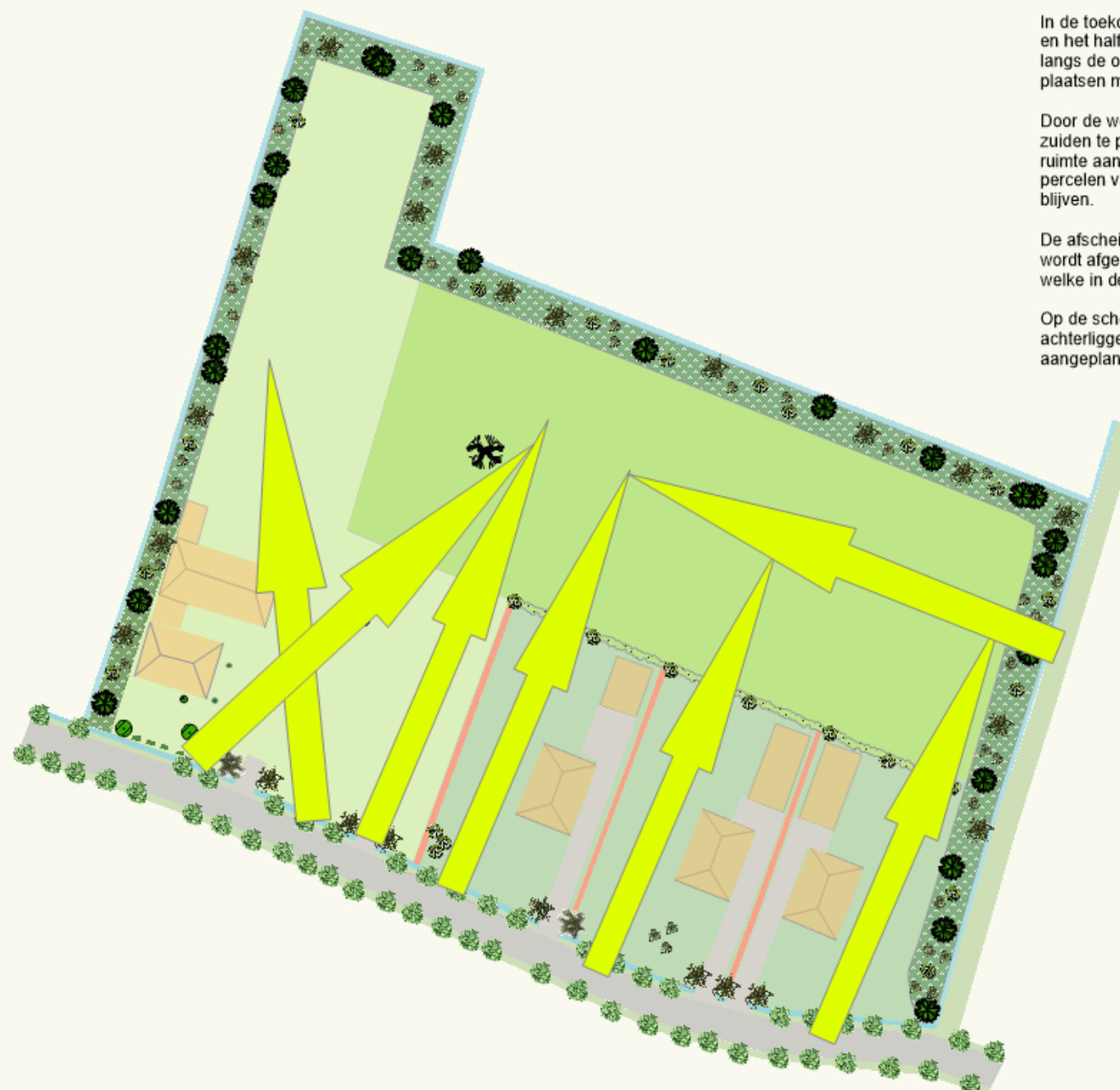
In de toekomstige situatie wordt voor de bewoners het uitzicht gewaarborgt door langs de openbare weg geen dichte houtsingel plaatsen maar een aantal boomgroepen.

De afscheiding tussen de bouwkavels onderling wordt afgeschermd met een kniphaag van beuk, welke in de omgeving veelvuldig aanwezig is.

Gaten in de laanbeplanting langs de openbare weg worden ingeboet met beuken waardoor de beplanting langs de Venushoek weer aaneengesloten is.

	Landschappelijke inpassing Venushoek 38 Schijndel nieuwe situatie zichtlijnen
Tekening	M. Schildwacht
Schaal	ong. 1 : 750 (op A3)
Opdrachtgever	B. Van Kasteren
Datum	mei 2021
Gouderak	© Bureau Schildwacht

In de toekomstige situatie wordt het doorzicht en het halfopen landschap gewaarborgt door langs de openbare weg geen dichte houtsingel plaatsen maar een aantal boomgroepen.

Door de woningen met de smalle kant naar het zuiden te positioneren, blijft er voldoende open ruimte aanwezig waardoor de diepte van de percelen vanaf de openbare weg gewaarborgt blijven.

De afscheiding tussen de bouwkavels onderling wordt afgeschermd met een kniphaag van beuk, welke in de omgeving veelvuldig aanwezig is.

Op de scheiding tussen de woonkavels en het achterliggende weiland wordt een struweelhaag aangeplant met enkele berken.

 Bureau Schildwacht	Landschappelijke inpassing Venushoek 38 Schijndel nieuwe situatie zichtlijnen
Tekening	M. Schildwacht
Schaal	ong. 1 : 750 (op A3)
Opdrachtgever	B. Van Kasteren
Datum	mei 2021
Gouderak	© Bureau Schildwacht